

[Stats- og udenrigsministeren.]

tilslutning til det opnåede resultat. Vi har fra dansk side været af den bestemte opfattelse, at der ikke var nogen rimelig foranledning til at etablere et forståelsesudvalg eller kontaktudvalg, og derfor har vi sagt nej til at drøfte disse anliggender.

Det ærede medlem hr. Clausen (Olufskjær) tror jeg jeg har svaret. Det ærede medlem mente, vi havde manglet jordforbindelse. Da denne bemærkning naturligvis ikke er rettet til mig alene, men gælder samtlige 5 partier, kan jeg vel henholde mig til det svar, jeg allerede har givet på dette særlige spørgsmål.

Der var en ting, der gik igennem adskillige af de indlæg, vi har hørt i eftermiddag, og det var dette, at efter at de to lande, — henholdsvis Danmark og Den tyske Forbundsrepublik — hver for sig har klarlagt de principper, som de ønsker at lægge til grund ved behandlingen af de respektive mindretal, er det, det kommer an på, gennemførelsen af disse principper i grænse-landets hverdag — med andre ord: det rette sindelag og den gode vilje hos myndighederne, ikke mindst hos de lokale myndigheder. Jeg kan fuldstændig slutte mig til denne betragtning, og det er netop med henblik herpå, at såvel den danske regering som forbundsregeringen har givet udtryk for den forventning, at alle de instanser, som kommer i betragtning, vil bestræbe sig for at agte og værne mindretallenes rettigheder i overensstemmelse med ånden i regeringserklæringen — og jeg håber, at dette vil ske. Dette være sagt til det ærede medlem hr. Jørgen Gram, der var inde på spørgsmålet om, hvorvidt denne tanke om at „agte og værne“ kunne siges at være krænkede af Kielregeringen. Jeg kan sige, at udtalelsen er fremsat i forståelse med den slesvig-holstenske landsregering, hvad der udtrykkeligt står i de dokumenter, folketinget har til rådighed.

Jeg har set, at der er lavet en spøgefuldhed over, at jeg i en tale har fremhævet den gode ånd, den udmærkede atmosfære, den klare demokratiske forståelse, jeg mødte under de forhandlinger og samtaler, jeg har deltaget i i Tyskland. Hvis nogen har lyst til at lave morsomheder derover, så for min skyld gerne; men jeg tror, at de fem partier, der står samlet om denne sags

løsning, med det, der er opnået — det er jo ikke en fuldstændig, en varig, en gennemgribende løsning af samtlige grænse-landets problemer — med det, de har været enige om, har lavet et stykke praktisk europæisk forståelsespolitik, og det synes jeg godt vi hver for sig har lov til at tage til indtægt.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg siger de fem partiers ordførere tak for deres tilslutning til lovforslaget vedrørende de tysksprogede skolers adgang til eksamen, og ikke mindst takker jeg de sønderjyske folketingsmænd for deres rolige og saglige indlæg og deres forståelse af tingenes sammenhæng. Det skulle ikke være nødvendigt for mig at gentage de synspunkter, hvorefter jeg kan være enig med ordførerne. Kun et par enkelte medlemmer har givet udtryk for en mere udpræget skepsis, nemlig det ærede medlem hr. Clausen (Olufskjær) og det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsen.

Det ærede medlem hr. Clausen (Olufskjær) ville vente og se, om nu også ord og virkeliggørelse kom til at svare til hinanden om Bonnresolutionen vil blive omsat i praktisk hverdag i den rette ånd i grænse-sognene. Det må vel dog trods alt, også for en skeptisk indstillet, betyde et plus, at de øverste ansvarlige, når det drejer sig om kulturpolitik fra tysk side, går ind for en klar erkendelse af det enkelte menneskes ret til selv at vælge de kulturværdier, det sætter højest.

Det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsens indlæg var et hjertesuk. Det ærede medlem beklagede sig over, at der ikke som i tidligere situationer er givet en orientering til skoledirektioner, landsdels-organisationer o. s. v. Således som forhandlingssituationen kom til at foreligge, var det vanskeligt for mig at give en orientering på dette brede grundlag, skønt jeg også i overensstemmelse med den højtærede statsministers ord principielt må anse en sådan orientering af de interesserede parter for ønskelig. Dog tør jeg måske bemærke, at det sønderjyske udvalg, hvori det ærede medlem har sæde, på et relativt tidligt tidspunkt blev orienteret om det, der kunne vides.

Fra alle sider her i salen har vi det ønske,